

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Consultationes Theologicæ Et Spirituales Christiani verè fidelis & verè devoti ...

... De Excellentissimæ Sanctissimæ Virginis Mariæ Matris Dei

Louis François <d'Argentan>

Augustæ Vindel. ; Dilingæ, 1726

VD18 80217915

§. 4. Quarta pars devotionis erga SS. Virginem est imitari illam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45581

obtinet mihi gratiam, ut anima mea non prius separetur à corpore, quàm peccata mea diluerim confessione; Et ego, qui sceleribus meis millenos promeruissem infernos, evolo nunc in cælum, mediante potentissimâ Sanctissimæ Virginis intercessione.

Fateor Exemplum hoc inusitatum omnino esse, sed majus non est nec mirabilius resurrectione Lazari, de quo certitudinem nobis tribuit sanctum Evangelium: nihil impossibile est DEO, & Sanctissima Virgo, quidquid voluerit, ob-

tinere potest in favorem clientum suorum, Fateor quoque, levitatem esse, credere indiscriminatum omnia, sed fatendum mihi quoque erit, nimiam fore duritiam, & quandam infidelitatis speciem, si dem non attribuere sanctorum Patrum testimonio: defectus devotionis est, tantum non confidere Sanctissimæ Virgini, ut credatur, ipsam præstitum sibi obsequium relicuram nunquam absque recompensatione. Venio ad reliqua, devotionem erga ipsam concessentia.

§. IV.

Quarta pars devotionis erga Sanctissimam Virginem, est, imitari illam.

PRæcipuum est, essentiale est, vel ut melius dicam, tota quidditas est devotionis erga Sanctissimam Virginem, studere potissimum ipsius imitationi. Dico quòd essentiale sit, eòquòd absque hac, non habetur nisi devotio quædam sicca, sterilis & deceptoria: dico etiam, quòd sit tota quidditas devotionis veræ, eòquòd complectatur ipsa in se omnes tres partes, eum certum sit, me non imitatum, nisi æstimarem & amarem illam; & imitando ipsam, exploratum est, me eximium præstare ipsi servitium, eòquòd idipsum sit, quod requirit DEUS à nobis, ut nimirum studeamus efformare nos ad ipsius similitudinem: si credis

aliquem pictorem aut sculptorem acceptum tibi exhibere servitium, si estingat imaginem vel statuam te representantem, quis distitebitur, quin majus tibi obsequium reddam, si perfectam similitudinem tui ipsius, in ipsâ meâ personâ tibi exhibeam?

Aristoteles melius dixit, quàm credidit, dum dixit; hominem magis imitativum esse cunctis animalibus: Nescio, an totum esse hominis aliud non sit, quàm admirabilis imitatio Auctoris sui, & an DEUS imitatus non fuerit semper ipsam, dum creavit illum ad similitudinem suam: *Faciamus hominem ad imaginem & similitudinem nostram.* An mirum igitur sit, si
 fera

nam Vi
 gnam.
 quam in
 tari ipsi
 viatres

Nobis
 le & ut
 simem
 iustice
 & dirig
 nos per
 imitati
 nem Sa
 ctissim
 Virgini

Non est
 rior devo
 tio erga
 Sanctiss
 fera

nam Vir-
ginitatem,
quæ imi-
tari ipsius
virtutes,

feratur ex instinctu ad imitandum, cum esse ipsius non sit, nisi pura imitatio? Nõnne videmus, quòd infantes, ubi sola natura agit, directà à genio, quem non agnoscit, aliud non agant, nisi quòd imitentur? Ipsi faciunt omnia, quæ facere vident alios, aliudque non faciunt, eòquòd idonei nondum sint, ut aliã instituantur ratione.

Eadem omninò est ratio in infantia spiritali, & in vitã supernaturali gratiæ, quæ est in naturali; vivimus ex imitatione: facilè mihi est hãc instrui ratione, ubi impossibilè mihi foret aliã ratione informari. Juvenis anima, non est adhuc idonea ad cupiendum vel magnas veritates religionis, vel ingens momentum salutis, vel putitatem ac excellentiam virtutum, vel efficaciam motiva, quibus exstimuletur ad exercendum illas. Nihilominus tantùm facit, vel plùs per solam imitationem, quàm faceret cum his omnibus; agendum ipsi aliud non est, nisi aperire oculos, & aspicere perfectum quoddam exemplar; in momento ab in hoc struitur, quid sibi faciendum, imò etiam impelli se sentit & excitari ad conformandum se huic Exemplari; ipsa ambulat simpliciter, ipsa exercet fideliter, quod fieri videt ab alijs, & promptè sequitur, quò ab Exemplari dirigitur; Et omnis ipsius devotio non consistit tunc nisi in imitatione. Et ecce auspiciatam illam infantiam, quæ ita recommendatur

Nobis facili-
tè & utilif-
simum est,
inspicere
& dirigere
nos per
imitatio-
nem San-
ctissimæ
Virginis.

Non est
prior devo-
tio erga
Sanctissimam

in Evangelio: *Nisi efficiamini sicut parvuli.*

O Deus! quàm admirandos progressus videre esset in animabus, si omnem semper suam devotionem collocarent in imitatione? sed pessimo contingit omine, quod cum ætatis progressu multò fiamus imperfectiores, quàm fuerimus in infantia: quantò acquirimus plùs cognitionis, tantò amittimus plùs simplicitatis, & quantò plùs discimus, tantò minùs obtemperamus; quantò plus habemus speculationis, tantò habemus minùs operationis: non amplius ita vivimus ex imitatione, volumus nosmetipsos dirigere; & tandem pro eo, quòd ab initio omnem nostram devotionem collocaverimus in imitatione, fermè in fine non nisi collocamus in speculatione; concipimus ejusdem speciosas idæas, cogitamus de illâ, loquimur de illâ, & in hoc consistere permittimus totum; vel si aliquid præstamus operis, formamus nobis devotionem nostro conformem genio, exercemus virtutem nostrã non absimilem inclinationi naturali, quod propriè est seipsum adorare, seque pascere vento & vanitate.

Quando
cessamus
imitari, re-
cedimus à
virtute.

Exoptas habere veram & solidam devotionem erga Sanctissimam Virginem, colloca illam potissimum & fermè unicè in ipsius imitatione, hãc viã incedens aberrare non poteris: Vera devotio est, imitari quod colimus. Verùm nõn-

Matth. 5.
v. 48.

1. Cor. 4.
v. 16.

Quod ho-
num sic,
preponere
sibi imita-
tionem plu-
rium exi-
miarum
virtutum.

ne plena temeritatis est præsum-
ptio, interpellat ipsum bonus senex,
imitari velle Sanctissimam Virgi-
nem; & nonne reprehensione di-
gnum est consilium, aucupari simi-
litudinem perfecti hujus Exemplaris?
Non, respondit Viator, ed-
quod ipsemet JESUS CHRISTUS
præcipiat nobis, *ut perfecti simus,*
sicut Pater noster celestis perfectus
est. Sanctissima Virgo nobis di-
ceret, quod magnus Apostolus exa-
ravit ad Corinthios: *Imitatores*
mei estote, sicut & ego Christi;
tamen nunquam seis assecuturi
perfectam mei similitudinem; sicut
& ego nunquam assequi possum
similitudinem JESU Christi per-
fectam: Velut si tyrones in pictu-
râ imitari conantur præstantissimas
imagines peritissimorum Artifi-
cum, etsi nunquam perfecte imi-
taturi sint ipsarum Archetypum sal-
tem ipsarum assumunt, & paulisper
expriment modum, nec intermit-
teret certa effingere lineamenta,
quæ referant aliquid singulare; ita
dum proponimus nobis imitari vir-
tutes Sanctissimæ Virginis, quæ
summæ sunt perfectionis, quam-
vis adæquare ipsas nobis non liceat,
fieri tamen non potest, quin exi-
miam quondam operationem effi-
ciant in animâ, ibique nonnul-
la relinquunt perfectionis linea-
menta.

Qui proponeret sibi imitatio-
nem omnium virtutum Sanctissi-
mæ Virginis, moliretur consilium,

quod congruum posset esse argu-
mentum plurium voluminum;
tam ingens argumentum constri-
ngi non potest parvâ & tenui alicu-
jus Consultationis parte: Verum
quia opus est aliquid hic tangere, ad
complendum integram materiam
circa devotionem erga Sanctissi-
mam Virginem, oportet saltem
seligere præcipuas aliquas ipsius vir-
tutes, illasque nos tanto cum fer-
vore ac fidelitate imitari, ut hæc
imitatio sit quasi præcipua pars,
magisque essentialis devotionis no-
stræ. Sanctus Bernardus aspicit
illam velut amœnum quemdam
hortum, ubi omnes virtutum flo-
res maximo cum splendore se ex-
hibeant visendos, & gratissimum
diffundant odorem: Sed inter alias
observat tres, quæ transcendunt
omnes: *Hortus conclusus,* inquit,
tu es Dei Genitrix, ad quem de-
florandum manus peccatoris nun-
quam intravit: Tu Sanctorum a-
reola aromatum à celesti consta-
pigmentario, virtutum omnium spe-
ciosis floribus delectabiliter vernas:
inter quos pulcherrimos flores tres
miramur in te, ô Excellentissima;
Hi sunt, quorum odore suavissimo
totam domum Domini replet, O
*MARIA, viola humilitatis, lili-
um castitatis, rosa charitatis.* Non-
nisi duo vel tria verba tibi dicam
de quâlibet, quod superest, relin-
quens tibi addiscendum in scho-
lâ Spiritus Sancti, quæ est o-
ratio.

S. Bernar-
dus in De-
votione
ad B. Virg.

S. Bernar-

Quan-

Quantum ad humilitatem, ipsamet dicit nobis, quod aspectus sui nihili attraxerit oculos Dei supra se: *Respexit humilitatem ancilla sua*; id est, quod cognitio clara & certa, quam habebat de suo nihilo, vel potius persuasio & fides viva, quam circumferebat de illo in penetralibus cordis sui, præ omnibus placuerit Deo, quasi omnes alie virtutes, cumscunque essent decoris, disparuissent præsentate humilitate; eâ fermè ratione, quâ reliqua astra, quantumvis splendidissima in seipsis, disparent in præsentia solis: quod sicut tota natura non habet oculos nisi pro hoc aëtorum principe, quasi in cælo aliud lumen non esset, dum nostro is adest hemisphærio; sic videatur, quod Deus non habuerit oculos, nisi pro humilitate Sanctissimæ Virginis, quasi ipsius splendor offuscasset pulchritudinem omnium aliarum ipsius virtutum: Coniice ex hoc, non dico, comprehende (hoc enim absolute impossibile est intellectu) sed coniice saltem ex hoc, in quo perfectionis gradu ipsa hanc possederit virtutem. Sanctus Bernardus affirmat, quod humilitas plurimum contulerit ad comparandam illi incomparabilem dignitatem Matris Dei, quodque, si etiam humiliorum inter omnes creaturas licuisset invenire, hæc ipsi fuisset anteposita, & cum detrimento ipsius præ-

Be P. Isaac Consultat. Tom. III.

lecta. *Virginitate placuit, humilitate concepit.*

Hoc clare insinuat nobis, quod si attrahere cupias oculos Dei supra te, fortiores invenire non possis illecebras, quam humilitatem. Sacer codex nonne verbis manifestis nobis asserit: *Humilia respicit, & alta à longè cognoscit?* quo innuitur, quod peramanter Deus suos demittat oculos ad aspiciendum humiles, & cum indignatione illos à superbis avertat. Si huius nosse cupis rationem, hæc est, quod anima perfecte humilis, quæ absorptam se servat in suo nihilo, maneat in veritate; veritas enim est, quod ipsa nihil sit ex se ipsa; hinc Deus, qui amat veritatem, videns ipsam in humilitate constitutam, nunquam non benigno ipsam intuetur oculo; E contra si præsumat se aliquid esse, manet in mendacio; non enim verum est, ipsam esse, quod de se præsumit; sed potius verum est contrarium, quod ipsa sit nihil; hinc Deus, qui tantum odit mendacium, quantum amat veritatem, aspicit ipsam tantò cum contemptu, quantà cum estimatione & amore intuetur alteram. Si igitur aliquid habeas humilitatis, id est, veram quandam persuasionem & fidem de tuo nihilo, jam aliquid habes illecebrarum, quibus attrahas oculos Dei; si illius plus habeas, jam dignus magis es, qui aspiciaris ab ipso; quod si illam haberes perfectissi-

T. t. t. mam,

Amare & imitari debemus, quantum possumus humilitate Sanctissimæ Virginis. Psal. 137. v. 6.

Cur Deus aspiciat benigno oculo animam humilem,

nam, o quantā demulceretur
Deus voluptate, aspiciendo te.
Statue tibi ob oculos summam fe-
licitatem, quam comparavit San-
ctissimæ Virgini maxima ipsius hu-
militas, & probè pondera hæc ver-
ba: *Respexit humilitatem ancilla
sua*; amplectere ipsius mentem,
illamque imitari contende. Ut in
hoc efficaciter te adjuvem, nonni-
si unicum tibi impertior exerci-
tium, quod breve videtur & facile,
sed quod reipsa tam longam com-
plectitur philosophiam, ut tota vi-
ta tua non sufficeret ad assequen-
dum ipsius metam.

Efficax &
facile exer-
citur ad
acquiren-
dam humi-
litem.

Interroga seriò temetipsum, un-
de venis? & quò vadis? responde-
re ad hæc non poteris, cum nescias
utrumque. Interrogas te, unde
venias? Ubi cras ante centenos &
millenos annos, & priùs adhuc ab
ipsa mundi creatione: & in æter-
nitate, quæ præcessit te, ubi eras?
Respondendum est, & responde-
re non potes, nisi confitendo;
eram nihil. O nihilum æternum!
quod negari non potest absque
mendacio, quod aliud magis pro-
fundum est nihilum nihilo ipso;
sed quod fateri non possumus, quin
submergamus in illo omnem ani-
mi humani superbiam; hæc enim
hebetatur in nobis & obtunditur,
quando intueri & confiteri debet
infinitam suæ originis vilitatem &
abjectionem: ipsa se forsân volet
defendere, dicendo; parùm meâ
refert, unde veniam; origo mihi

communis est cum Regibus terræ
& cunctis Magnatibus mundi: non
solent homines sibi hoc exprobra-
re invicem; sufficit, me talem esse,
qualem Deo placuit me creare,
mèque egressam esse è miserabili
hoc statu, quò amplius non re-
vertat.

Sed quo vadis! attende tibi, &
omnem animi intende nervum, ut
congruè respondeas quæstioni,
quam propono tibi: Quid futurus
es! an salvus eris! an damnabe-
ris! nihil horum nôsti: Itane nun-
quam non vadis, & nescis quò va-
des? an ingredieris egrediens mun-
do in æternitatem infinitis refertam
bonis, vel in æternitatem infinitis
redundantem malis? nil tibi con-
stat de hoc; certus tamen es, te in
omnem æternitatem in unâ fore,
vel in alterâ; & hoc inævitabile
est; unum è duobus fieri necesse
est, vel esse te sine fine in cælo,
vel perpetuò te esse in inferno. Jam
quemcunque eventum res obti-
neat, utrobique reperire est aby-
sum humilitatis, ubi oporteat ma-
ximam mundi arrogantiam absor-
beri & prorsus submergi, nisi stu-
pidior sis & stolidior bestiis ipsis.

Siquidem si absque fine perma-
nendum tibi sit in æternitate bea-
tâ, hoc esse non poterit absque
profundissimâ humilitate; nôsti
enim, unicam superbam cogitatio-
nem inde expulsisse malos Angelos
in æternum; quâ igitur ratione tu
parvus vermiculus terræ speres il-
luc

luc ingredi plenus arrogantia? Exploratum tibi est, id esse impossibile; oportet ergò navare te operam acquirendæ humilitati, alias nunquam intrabis illuc: probè nôsti, JESUM CHRISTUM, qui est veritas ipsa, dixisse in Evangelio, & suis dixisse Apostolis, qui perfectissimi erant in Ecclesiâ, habentes tamen parvam adhuc honoris & dignitatis appetentiam: *Amen dico vobis, nisi conversi fueritis, & efficiamini sicut parvuli, non intrabitis in regnum caelorum*: An tu præsumas ingressurum te illuc, absque profundâ humilitate, cum ipsis Apostolis id fuerit impossibile? Perpende hoc feridè, pondera id tecum maturè & cum otio, & videbis ex parte cæli absolute tibi necessariam esse humilitatem.

Discursus
efficax ad
perluadendam
humilitatem.

Verùm si adjudicandus sis in æternum inferno, alium non inquiras gurgitem ad submergendum ibi tuam superbiam, teque inducendum, ut maximum concipias tui ipsius contemptum. Aspice te modò illic, ubi manendum tibi est in æternum. O Deus bone! O Deus æterne! O Deus Omnipotens! qui excavasti & aperuisti hanc abyssum, ut humiliates ibi superbos? Ubi est ambitio, quæ stante hac cogitatione stare possit ac subsistere? Aspiciere ambitiosum hunc, actum præcipitem in eloacam totius universi, oneratum odio & contemptu omnium creaturatum; unde ergò ipse enutria-

tur ac vivet ambitio? Videre hunc bufonem totum inflatum arrogantia, immersum foeditissimis ac summè abominandis spurcitijs, in hisce se volutare, hisce se ingurgitare, & infamibus hisce sarcire se venenis, quin unquam aliud habiturus sit alimentum? Venite superbi, & aspiciate vos in hoc statu vobis inevitabili, & hoc in æternum, in æternum, in omnem immensam æternitatem. Aspiciate propè, intuitu fixo & immoto considerate horrendam ac metuendam hanc veritatem, & persistite, si potestis, in ambitione vestrà. An superbus sit adeò desperatus, qui non terreatur, qui non frangatur veluti vitrum? necesse est perfundi horrore, pudore, humiliatione, nisi habeatur, nisi possideatur humilitas.

Ecce igitur collocatum te duo inter torcularia, quæ necessariò tuam diffingent superbiam, & extorquebunt ex illâ humilitatem. Si interroges temetipsum; quò vadis? Quid eris? an salvaberis in æternum? an in æternum peribis? Impossibile est, neutrum contingere: attollo oculos in cælum, pervenire illuc non possum nisi per profundam humilitatem; demitto oculos in infernum; si forte ac morte pessimâ in hanc per omnem æternitatem devolvat abyssum, prò quàm horrenda humiliatio! discurre desuper quantum potueris & volueris, inquire de-

Dilemma
magno-
boris.

sendendi & excusandi te modos & media, infla animum, quantum placuerit, modò huic vacaveris exercitio, tibi que sapius hanc feceris quæstionem, illa nque seriò ruminaveris: pro certo teneo, obstinatissimam omnium superbiam fore atterendam; & deinceps alios affectus, nisi vilipensionis sui ipsius, rimoris ac humilitatis animam haud occupaturos.

Qui imitatur bene humilitatem Sanctissimæ Virginis, imitatur etiam ipsius puritatem.

Si imitatus bene fueris Sanctissimam Virginem in humilitate ipsius, comparaveris tibi dispositionem optimam imitandi quoque illam in ipsius puritate; nemo imitatur illam in harum virtutum unâ, quin imitetur illam quoque in aliâ: videntur hæ esse ab invicem inseparabiles, & se se invicem conservare, sicut duo vitia, quæ oppugnant illas, ferè nunquam ab invicem separantur: omnes superbi facillè deflectunt in lascivos, & omnes lascivi plerumque sunt superbi: Et certum est ex opposito, raro aliquem addictum esse humilitati, quin addictus quoque sit puritati: ambæ hæ virtutes pari ratione excellunt in Sanctissima Virgine; si ipsa est inter humiles humillima, est quoque inter Virgines purissima; vide quàm excelsum gloriæ conscenderit fastigium per Virgineam puritatem suam.

Puritas Sanctissimæ Virginis transcendit illam totius naturæ humanæ est nobilior & perfectior illâ omnium Angelorum in cælo, imi-

tate mirificè illam DEI ipsius, præcipuè in tribus. Primò, quòd ipsa conjuncta sit prodigio tam raro cum Virginitate, ut non sit in totâ naturâ divinâ nisi solus Pater Virgo, & in totâ naturâ humanâ, non nisi sola Mater Virgo: Non est, nisi solus Pater Virgo, in quo Virginitas conjuncta invenitur cum fecunditate; Et hic est DEUS Pater; Non est, nisi sola Mater Virgo, in quâ Virginitas similiter cum fecunditate reperitur unita. Et hæc est Virgo MARIA. Secundò, quòd Virginitas Domine nostræ producat personam quandam divinam ex propriâ substantiâ suâ, æquè realiter, sicut Virginitas Patris æterni eandem producit personam divinam, totam suam communicando ipsi substantiam. Et tertio, quòd Virginitas MARIE, quæ tam secunda est, exhaustiatur per generationem Unigeniti sui Filij, sicut Virginitas Patris, quamvis infinitâ ratione fecunda sit, tota exhaustiatur Unigeniti Filij sui generatione.

Videte & admiramini hoc prodigium omnes, qui devoti esse desideratis Sanctissimæ Virgini: memineritis, ut placeatis illi, non sufficere, ut studeatis puritati, quæ attollat vos supra omnem infirmitatem naturæ humanæ, quæque æquet puritatem Angelorum; sed noveritis, quòd ad imitandum ipsam in aliquo, necesse sit, Virginitatem vestram esse tam secundam, ut concipere vos faciat DEUM in

Virginitas Sanctissimæ Virginis imitatur illam Patris æterni in tribus.

Matth. 7, 50.

Ambr. puritas quomodo conferat.

Recit. 7, 3.

vobis ipsis per operationem Spiritus Sancti; confidite, potestis illud; siquidem quod dicit JESUS Christus clarè in Evangelio, verum est, nimirum animam, quæ fideliter exequitur voluntatem divini Patris sui, verè esse Matrem suam: *Qui fecerit voluntatem Patris mei, qui in cælis est, ille meus frater, & soror, & Mater est.*

Matth. 12.
7. 59.

Amanda
puritas, &
quomodo
conservevan-
da.

Itane, anima mea, frui poteris honore, ut Mater sis DEI, si exactè impleveris voluntatem divini Patris ipsius? Evangelium, quod non mentitur, clarissimis id verbis asserit; sed memineris, habere ipsum velle Matrem Virginem. Ne igitur credas, assecuturum te unquam possessionem tam ingentis gloriæ, nisi fueris castissimus in totâ personâ tuâ, castus in animâ tuâ, castus in corpore tuo, castus in cogitationibus tuis, castus in verbis tuis, castus in omnibus operibus tuis, castus in oculis tuis, castus in auribus tuis, castus in ore tuo, castus in manibus tuis, castus in corde tuo, & tandem castus in omnibus, quæ spectant ad te.

Fac minimam impuritatis abhorreas speciem, velut aspectum serpentis, qui occurreret tibi, tuisque ex improvviso objiceretur oculis: *Tanquam à facie colubri fuge peccatum*: minima serpentis moriuncula semper est periculosa; & tenuissima ignis impudicitæ scintilla, si attingat te, in periculum te committit flagrandi in æternum; non

Eccl. 27.
1. 2.

solum fugiendum est malum, sed minima species mali, nihilque negligendum, quamvis videatur levissimum; & adverte, quòd, si quandoque permixtum esset nutrire scrupulum, id potissimum locum haberet hæc in materiâ; non quòd percelli oporteat terrore ex cunctis malis cogitationibus mentis occurrentibus, vel ex impuris imaginibus in phantasiâ tuâ efformatis, vel ex inordinatis, qui invito te, excitantur in te motibus; siquidem quantò magis hæc omnia te affligunt, tantò magis aliena sunt à voluntate tuâ, quæ sola peccare & facere potest malum. Sed quando dico, quòd permixtum sit inclinare paulisper in hæc materiâ versus scrupulum, intelligo ne quis unquam voluntariè admittat minimam licentiam, vel indecentiam levissimam. Et hæc ratione imitaberis optimè Sanctissimam Virginem in puritate ipsius.

Et quantum spectat ad charitatem illius, quæ Regina est, & nobilissima virtutum omnium, quibus condecorata fuit anima ipsius, in hæc potissimum devotorum suorum requirit imitationem, velut in re, quâ plurimum excellit ipsa: perspectum est mihi, sublimissimam Sanctissimæ Virginis dignitatem consistere in divinâ ipsius Maternitate, sed maxima ipsius sanctitas consistit in charitate illius; & quamvis ipsa beatissimam se æstimet, eò quòd sit Mater DEI, in-

Maxima
dignitas
Sanctissimæ
Virginis est
ipsius Ma-
ternitas;
sed maxi-
ma ipsius
sanctitas est
illius Cha-
ritas.

comparabiliter tamen beatior se credit, eòquòd perfecto ardeat amore erga Deum suum. Estimabat ipsa quidem uterum suum maximà locupletatum felicitate, eòquòd completeretur in se propriam personam Filij Dei; absque comparatione tamen majori ditatum felicitate estimabat cor suum, eòquòd divino ipsius repletur amore; ita quidem, ut maluisset carere dignitate Matris Dei, quàm privari minimà portione amoris sacri. Collige ex hoc, quanti estimaverit hunc ipsa, eòquòd ipsum prætulit tam excellenti dignitati Matris Dei, & discce ab illà omnem tuam supremam felicitatem exemplo ipsius collocare in hac, quòd ames Dominum Deum ex toto corde tuo.

Quòmodo imitanda sit Charitas sanctissimæ Virginis.

Non poteris unquam imitari ipsam in aliquo, quo magis oblectetur, nec magis solidà, magisque certà ipsam prosequi devotione, quam si amare contendas dilectissimum illius Filium, sicut ipsa amavit eum, & amabit in æternum. O quàm acceptabilis hæc ipsi est devotio, si unias cor tuum cum corde ipsius, ad amandum illum cum ipsà & eodem amore ipsius! Verùm ne injurià ipsam afficias, uniendo cor tuum impurum cum corde ipsius, quod tam purum, tamque sanctum est. Oportet igitur ante omnia optimè expurgare cor tuum ab omni maculà peccati etiam minimà, aliàs ne

aucuperis honorem nec auspiciam sortem, quàm accenseatis devotis Sanctissimæ Virginis clientibus ac servis. Siquidem an laudabilis foret devotio, esse exempli gratià superbum; & honorare velle sanctissimæ Virginis humilitatem, vel inhiare voluptatibus carnis, & venerari velle puritatem ipsius Virginalis; vel amare mundum & temetipsum, serviendo in morem mancipij inordinatis affectibus & inclinationibus tuis, & dicere devotum te esse Sanctissimæ Virgini, cui hæc cor, nec animus erat nisi in Deum. Quàm ratione inter suos te ipsa recenseat, tibi que suam impendat protectionem, si peccata tua inimicum te constituant Unigeniti Filij ipsius. Servus nequam opprobrium est Domini sui. Salyanus dicebat, Christianos perversos & scandalosos opprobrium esse JESU Christi: *In eo, quod Christianus populus sumus, opprobrium Christi esse videtur*: Nihil ita damnat devotionem erga sanctissimam Virginem, quàm intueri, quod illi, qui hanc profitentur, meliores non sūt ipsi, qui ipsam impugnant. Et nihil atrociori ipsam afficit injurià, quàm si protestemur, nos spectare ad ipsam, ipsique nos esse devotione addictos, interim tamen attipiamus manu pugionem ad enecandum tot iectibus ipsius Filium, quot peccatis offendimus illum: Et tandem, ut concludam omnia hæc

hæc verbò; vera devotio erga sanctissimam Virginem præcipuè consistit in imitatione; ut magis te ad hoc impellam, dicam tibi.

ARGUMENTUM.

Quid efficaciter exstimulare debeat omnes ad devotionem erga sanctissimam Virginem.

ARTICULUS III.

PRæverti Viatorem nostrum, ipsiusque dixi: quid acturus es Domine! Videtur mihi opus haud esse, tam ferid, adhortati omnes ad devotionem erga sanctissimam Virginem; sed potius opus foret prudentiâ, moderando ipsam, cum procul dubio declinet & vergat in excessum. Nónne videmus, plus confidentiæ esse simplicibus erga sanctissimam Virginem, quàm erga Deum; ipsosque sæpiùs confugere ad MARIAM, quàm ad ipsum vel JESUM Christum? Nónne ingens error est, exspoliare gloria Filium, ut conferatur Matri? si princeps, qui videt, aulam amici sui numerosiorem & pulchriorem esse aulâ suâ, facile offenditur, suumque amicum in suspicionem vocat, an Deus, qui infinitâ ratione magis zelotypus est suæ gloriæ, quàm omnes principes terræ, sicut ipsemet hæc nobis declarat in S. Scripturâ: *Gloriam meam alteri non dabo*; non offendatur, dum ita tota confidentia collocatur in Virgine, sæpiùsque ad illam, quàm ad ipsum recurritur.

O quàm malè rem sumis, respondit mihi; non judicandum est de rebus divinis, juxta rerum humanarum regulas: Non ab uno, oriri posse in animo quorundam Principum Zelotypiam, quando vident majores exhiberi honores alijs, quàm Majestati suæ; nihilominus infirmitas hæc non afficit omnes magnos principes: an considerasti, qua ratione Rex Ægypti adhibuerit antiquum illum Joseph? Nónne cum voluptate intuebatur, quòd major huic suo amico exhiberetur Veneratio, quàm sibi, quòdque omnes confugerent ad ipsum? procul absuit displicuisse hoc ipsi, ut potius juxta suam id fuerit mentem, eò quòd omnem suam potestatem illi consignaverit manibus, omnes suos ipsi concediderit thesauros, & omnes suas gratias ipsius reliquerit prudentiæ ac circumspeditioni, quod medium modusque erat, alliciendi ad ipsum omnes: Imò cum videret populos recurrere ad se, ut in suis relevarentur miserijs, mittebat illos ad Joseph, ipsisque præcipiebat, ut facerent omnia, quæ